

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Praha, 2017

Alžběta Vomáčková

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Zpěv

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Giuseppe Verdi – Aida:
role Amneris – interpretační studie**

Alžběta Vomáčková

Vedoucí práce: MgA. Roman Janál

Oponent práce: MgA. Martin Bárta

Datum obhajoby: 5. 6. 2017

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2017

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of music

Sing

BACHELOR THESIS

**Giuseppe Verdi – Aida:
the role of Amneris – a study of interpretation**

Alžběta Vomáčková

Thesis advisor: MgA. Roman Janál

Examiner: MgA. Martin Bárta

Date of thesis defense: 5. 6. 2017

Academic title granted: BcA.

Prague, 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/magisterskou/disertační práci na téma

Giuseppe Verdi – Aida: role Amneris – interpretační studie

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

podpis diplomanta.....

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Tato práce seznamuje čtenáře s mezzosopránovou rolí Amneris z opery Aida od skladatele Giuseppe Verdi. Nejprve se zabývá životem skladatele, obsahem a vznikem opery Aida. Dále se zaměřuje na podrobnější charakteristiku samotné role a porovnání dvou inscenací z Jihočeského divadla a Divadla F. X. Šaldy v Liberci. Poté se podrobněji zabývá duetem Aidy a Amneris z 2. jednání a porovnává jeho režijní zpracování v obou zmíněných inscenacích. Závěrem práce je individuální názor na interpretaci této role od současných představitelk Amneris.

Klíčová slova: Amneris, mezzosoprán, Verdi, Aida, opera

Abstract

The aim of this work is to familiarize the reader with the mezzosoprano role of Amneris from the opera *Aida* by Giuseppe Verdi. First it deals with the creation and the content of the opera in the context of the life of the composer. Then it focuses on the detailed characteristics of the role itself and comparison of two chapter analyses the duet of *Aida* and Amneris from the 2. act and compares the approach of the stage direction of both of the above-mentioned productions. The work concludes with the opinions of the interpretation of this role by the current performers of Amneris.

Key words: Amneris, mezzosoprano, Verdi, *Aida*, opera

Poděkování:

Děkuji, vedoucímu své bakalářské práce, MgA. Romanu Janálovi, za jeho odborné vedení a cenné rady a připomínky.

Obsah

Seznam příloh	1
Úvod	2
1 . Giuseppe VERDI – život a dílo	3
2 . Aida - Vznik opery	7
3 . Aida - Osoby a obsah opery	9
4 . Charakteristika role Amneris	11
5 . Porovnání dvou inscenací opery Aida.....	12
5 .1 . Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích	13
5 .2 . Divadlo F . X . Šaldy v Liberci.....	15
6 . Duet Aidy a Amneris z 2 . jednání – Rozbor	17
6 .1 . Duet v Jihočeském divadle.....	18
6 .2 . Duet v libereckém divadle.....	20
7 . Posouzení interpretace Amneris třemi současnými představitelkami.....	22
Závěr	26
Použitá literatura	28

Seznam příloh

Příloha č . 1 : Obsazení a inscenační tým opery Aida

Příloha č . 2 : Jihočeské divadlo - inscenace Aidy, závěr 2 . Jednání

Příloha č . 3 : Jihočeské divadlo - závěr duetu Aidy a Amneris,
2 . jednání

Příloha č . 4 : Jihočeské divadlo – Soud, 4 . Jednání

Příloha č . 5 : Jihočeské divadlo – baletní postava Fatum

Příloha č . 6 : Divadlo F . X . Šaldy – inscenace Aidy, 2 . Jednání

Příloha č . 7 : Divadlo F . X . Šaldy – Isidin chrám, začátek 3 . Jednání

Příloha č . 8 : Divadlo F . X . Šaldy – duet Aidy a Amneris, 2 . jednání

Úvod

Tématem této bakalářské práce je jedno z nejnámějších a nejčastěji uváděných děl skladatele Giuseppe Verdiho, opera Aida. Hlavním důvodem, proč jsem se rozhodla pro toto téma je skutečnost, že jsem během jediného roku 2015 nastudovala hned ve dvou různých režii jednu ze stěžejních rolí této opery, roli princezny Amneris. Domnívám se, že může být zajímavé z mého osobního pohledu porovnat tyto dvě inscenace a podělit se tak o zkušenosti, které jsem díky těmto příležitostem získala.

Giuseppe Verdi je bezesporu jedním z největších světových skladatelů a pro žánr opery jsou jeho díla naprosto stěžejní. Proto bych ráda část mé práce věnovala i jeho životu a samozřejmě podrobněji představím již zmíněnou operu Aida. Verdi zvolil pro ztvárnění příběhu formu velké opery, kterou vyhánil až do extrému. Inscenace Aidy tak někdy více než příběhem láká mnohé návštěvníky na výpravnou podívanou, která se neobejde bez pyramid, průvodu slonů a obrovského sboru.

Mým hlasovým oborem je mezzosoprán, pro který v operní literatuře existuje řada krásných příležitostí. Giuseppe Verdi je pro mne zásadní skladatel, který mě hudebně i tematicky velice oslovuje a naplňuje. Pro mne osobně princezna Amneris patří k nejkrásnějším rolím mezzosopránového oboru. Nejedná se pouze o zpívání, ale především o herecké ztvárnění postavy. Podrobnější charakteristika Amneris samozřejmě nebude v mé práci chybět, navíc jsem o názor na interpretaci této role požádala i několik mých zkušenějších kolegyň.

1. Giuseppe VERDI – život a dílo

Dne 10. října 1813 se ve vesničce Le Roncole u Busseta narodil Giuseppe Fortunio Francesco Verdi. Tak zní celé jméno slavného italského skladatele, zapsané v matrice města Busseto. Jeho rodiče Carlo a Luisa, prostí venkované, měli v Roncole malý obchod s výčepem. Verdi vyrůstal v podstatě sám, jeho jediná, o tři roky mladší sestra, byla duševně nemocná a zemřela v sedmnácti letech. Více než hry stejně starých dětí jej lákaly hovory a příběhy dospělých, které slýchal v otcově výčepu. Již tehdy se projevoval jeho charakter vážného, přemítavého a do sebe uzavřeného nepřístupného člověka, kterého nadevše přitahoval jak zpěv a hudba lidových muzikantů, tak vážné varhanní skladby v místním kostelíku i hřmotná kapela v ulicích Busseta. Zápal pro hudbu přiměl Verdiho otce zakoupit mu v roce 1821 malý čtyřoktávový spinet. Na ten pak nadšený chlapec cvičil pod vedením místního varhaníka, kterého brzy u jeho nástroje začal zastupovat.

Carlo Verdi nakupoval své zboží v Bussetu u obchodníka Antonia Barezziho, významné místní osobnosti s velkým zanícením pro hudbu. Ten také talentovaného desetiletého chlapce doporučil k dalšímu studiu hudby u Ferdinanda Provesiho, absolventa hudební akademie v Parmě, který byl mj. spolužákem slavného Nicola Paganiniho. Provesi byl ředitelem hudební školy v Bussetu, vedl též místní chrámový sbor a byl koncertním mistrem bussetské Filharmonické společnosti, orchestru, založeného již v 16. století. Během tohoto studia se Verdi zdokonalil ve hře na klavír, seznámil se i s hrou na jiné nástroje, zúčastňoval se zkoušek bussetského orchestru a začal zde vypomáhat i jako dirigent. Napsal první příležitostné skladby, např. v r. 1828 s velkým úspěchem sám s Filharmonickou společností uvedl vlastní ouverturu na motivy Rossiniho opery *Lazebník sevillský*.

V době Verdiho mládí to bylo především italské skladatelské trojhvězdi Rossini, Bellini a Donizetti. Roku 1832, kdy Verdimu bylo 19 let, se zúčastnil přijímacích zkoušek na milánskou konzervatoř. Avšak přijat nebyl, údajně pro vysoký věk (na milánskou konzervatoř byli studenti přijímáni ve věku čtrnácti let). Díky Barezziho finanční podpoře však přesto tři roky v Miláně studoval

soukromě u profesora konzervatoře, divadelního korepetitora a operního skladatele Vincenza Lavigni. Ten mu otevřel dveře jak do Teatro alla Scala, tak do milánské Filharmonické společnosti, s níž Verdi úspěšně provedl nejen Haydnovo oratorium *Stvoření světa*, ale též Rossiniho operu *Popelka*. Tyto úspěchy mu přinesli i první operní objednávku. Po premiéře opery *Oberto* 17. listopadu 1839 v Teatro alla Scala je již šestadvacetiletý Verdi obecně považován za váženého skladatele.

Mezitím zemřel v Bussetu hudební ředitel Provesi. Verdi se proto v roce 1836 do Busseta vrací a po konkurzu zde získává jeho místo. Téhož roku se i ženil s Margheritou, dcerou svého mecenáše Antonia Barezziho. Díky úspěchu opery *Oberto* se však i s celou rodinou stěhuje zpět do Milána. Jeho štěstí ale netrvá dlouho, po úmrtí jejich dvou dětí umírá na zánět mozkových blan v červnu 1840 i Margherita. Tato životní tragedie zapříčinila nejenom neúspěch druhé opery s komickým libretem *Un giorno di Regno* (Jeden den kralování), ale ovlivnila Verdiho natolik, že až do své poslední opery *Falstaff*, vzniklé o padesát tři let později, nenapsal žádnou komickou operu.

Ve své třetí opeře *Nabucco* se Verdi obrátil k biblickému příběhu babylónského zajetí Židů. Výborný text libretisty Themistode Solera a skvělá Verdiho hudba zaznamenaly na premiéře v březnu 1842 triumf. Sám Verdi dílo označil za operu, kterou skutečně začala jeho umělecká dráha. Podobně jako u opery *Oberto* za úspěchem stáli i vynikající sólisté milánského divadla, především pak sopranistka Giuseppina Streppioniová, jejíž vztah s Verdim se postupně stal více než přátelský. Opera *Nabucco* také znamenala počátek velikého tvůrčího rozmachu skladatele, který během následujících pěti let pro různá italská divadla zkomponoval dalších osm oper (*Lombardáné, Ernani, Dva Foscariové, Jana z Arcu, Alzira, Attila, Macbeth* aj.). Pro londýnské Her Majesty's Theatre napsal operu *Loupežníci* a pro pařížské uvedení přepracoval *Lombardány* na operu s novým francouzským libretem pod názvem *Jerusalem*.

Na počátku revolučního roku 1848 je Verdi již uznávaným evropským skladatelem, ale také bohatým mužem, který si může dovolit koupit statku Sant'Agata s překrásným parkem nedaleko Busseta. Zde v krásném venkovském prostředí pak nacházel klid pro svoje další díla. Na revoluční (byť zatím neúspěšné) snahy o sjednocení Itálie a osvobození jejího severu od

rakouské nadvlády reagoval, jak revoluční hymnou *Zní trubka*, tak především vlastenecky laděnou operou *La battaglia di Legnano* (Bitva u Legnana), po jejíž premiéře v lednu 1849 je Verdi národem nazýván „Maestro della rivoluzione“ (Mistr revoluce). Jeho jméno bylo psáno jako vítězné heslo prvního krále sjednocené Itálie: V . E . R . D . I . = Vittorio Emanuele Re D 'Italia. Následující operou *Luisa Millerová* (premiéra 8 . prosince 1849) pak obrací Verdi svoji pozornost od dosud převážně dějinných historických témat k současnosti, k běžným lidským příběhům. Na prahu čtyřicítky tak vytváří díla, jež založila jeho nesmrtelnost, opery *Rigoletto*, *Il Trovatore* a *La Traviata*.

Námětem opery *Rigoletto*, zobrazující zvrhlost vládnoucího monarchy, byla v té době zakázaná hra Viktora Huga. Opera byla 11. března 1851 přijata naprosto triumfálně. Stejně tak i opera *Il Trovatore* (Trubadúr), premiérována 19. ledna 1853 s téměř detektivně spleťtým dějem o pomstě cikánky Azuceny. Dnes celosvětově vůbec nejhranější opera *La Traviata* byla při své benátské premiéře 6 . března 1853 zcela vypískána. Důvodem fiaska bylo jednak špatné pěvecké obsazení premiéry, ale především téma opery, na které operní publikum dosud nebylo zvyklé. Námětem opery, který zpracoval libretista Francesco Maria Piave, je totiž román Alexandra Dumase ml. *Dáma s kaméliemi* o okouzující pařížské kurtizáně, která ve třidvaceti letech podlehne tuberkulóze. S příběhem ze světa vydržovaných milenek bohatých aristokratů měla zpočátku veliké problémy i pařížská cenzura, natož pak konzervativně založená italská společnost. Přesto byl Verdi od počátku přesvědčen o vnitřní hodnotě svého díla a budoucnost mu dala za pravdu.

Do roku 1859 složil skladatel ještě další tři opery. *Les vepres Siciliennes* (Sicilské nešpory) vznikly na základě objednávky pařížské Opery. Zajímavou, nicméně dějově i hudebně ponurou operu *Simone Boccanegra* uvedl Verdi s nepříliš velkým ohlasem v Benátkách. Naopak veliký úspěch slavila v únoru 1859 římská premiéra opery *Un ballo in maschera* (Maškarní ples), jejíž téma královraždy posílila protirakouské nálady v Itálii, které v červnu téhož roku vyvrcholily vyhnáním Rakušanů a sjednocením země pod králem Viktorem Emanueleem II. Verdimu je poté dokonce nabídnut mandát poslance Národního shromáždění, ve kterém se až do roku 1862 aktivně podílel na vládní podpoře

hlavních italských divadel. Změna ovšem nastala i v jeho soukromém životě, v srpnu 1859 se oženil se svojí dlouholetou přítelkyní Giuseppinou Streppioniovou.

V roce 1862 cestuje do Petrohradu, kde v Carském divadle má premiéru opera *La forza del destino* (Síla osudu). Milánským provedením této opery v roce 1869 pak začíná Verdiho spolupráce s českou sopranistkou Terezou Stolzovou, která vynikla zvláště v titulní roli opery *Aida*, a které Verdi věnoval i své slavné *Requiem*, psané na památku spisovatele Manzoniho. Mezitím měla ještě v Paříži nepříliš úspěšnou premiéru opera *Don Carlos* (1867). Po veleúspěšné premiéře *Requiem* 22. května 1874 v milánském chrámu sv. Marka se Verdi skladatelsky nadlouho odmlčel. Příležitostně se věnoval pouze dirigování, staral se o své hospodářství v Sant'Agata, založil nadaci na podporu talentovaných bussetských studentů a také financoval vznik a provoz nemocnice pro chudé v nedaleké Villanova d'Arda. Až 5. února 1887 uvedl Verdi v Teatro alla Scala další operu, *Otello*. Libreto k opeře zpracoval Arrigo Boito, sám skladatelsky činný a veliký propagátor italské hudební avantgardy. Ten Verdimu nabídl ještě jedno shakespearovské téma, tentokrát komické. A ačkoliv už Verdimu bylo téměř osmdesát, pustil se do roztomilého příběhu o tloušťíkovi a veselých ženách velice energicky. Milánská premiéra opery *Falstaff* r. 1893 byla podobně jako předtím premiéra *Aidy* světovou senzací, byli u ní přední kritici z celé Evropy i Ameriky.

V půli listopadu 1897 Verdiho opouští bytost nejdražší, jeho žena Giuseppina. S Boitovým bratrem, architektem Camillem Boito pak stihl ještě v Miláně zahájit stavbu moderně koncipovaného domova pro přestárlé hudebníky, který byl ovšem dokončen až po jeho smrti. V roce 1898 pak pod taktovkou Artura Toscaniniho má v Paříži úspěšnou premiéru poslední Verdiho dílo, duchovně laděné *Quattro pezzi sacri*. 27. ledna 1901 Verdi umírá ve svém apartmánu milánského Grandhotelu na záchvat mrtvice. Podle svého přání po jednoduchém pohřbu byl pochován po boku Giuseppiny v kryptě Casa di Riposo v Miláně.¹

¹ Z literatury: BACHTÍK, Josef. Giuseppe Verdi: život a dílo.

2. Aida - Vznik opery

Koncem roku 1869 dostal Verdi nabídku k napsání opery pro (jak píše později svému nakladateli Ricordimu) „vzdálenou zemi“. Jednalo se o objednávku egyptského místokrále Ismaila Paši, který v souvislosti s oslavami otevření Suezského průplavu (17. 11. 1869) nechal v Káhiře postavit i novou operní budovu, jejíž provoz zahájila Verdiho opera *Rigoletto*. Zkomponování nového díla s egyptskou tematikou pro káhirské divadlo skladatel nejdříve odmítl. Až když obdržel návrh scénáře opery, který podle své vlastní povídky zpracoval znamenitý francouzský egyptolog Auguste Mariette (1821-1881), rozhodl se dílo napsat. Libreto opery ve francouzštině zpracoval Camille du Locle (1832-1903), ředitel pařížské Komické opery a autor řady divadelních her i operních libret (např. Verdiho *Don Carlos*). Do italštiny pak libreto přebásnil Antonio Ghislanzoni (1824-1893). Zhruba v polovině roku 1870 pak Verdi přistoupil k vlastní kompozici *Aidy*, přičemž se pečlivě seznamoval se specifiky a zvyklostmi egyptského prostředí. Pro potřebu opery tak nechal např. zhotovit šest rovných staroegyptských trumpet (dnes nazývány „aidovky“). Na historickou věrohodnost rekvizit, kostýmů a dekorací dbal ostatně i autor námětu Auguste Mariette. Tamní premiéra *Aidy*, plánovaná na leden 1871, se však vlivem prusko-francouzské války, kdy v pařížském obležení se ocitla i celá Mariettova scénografická výprava, konala až 24. prosince 1871. Premiéru dirigoval Giovanni Bottesini (skladatel, dirigent a též virtuos na kontrabas), první Aidou byla sopranistka Antonietta Pozzoni. I přes obrovský úspěch, který tato opera před prominentními hosty z celého světa zaznamenala, se Verdi premiéře nezúčastnil. 8. února 1872 pak byla „Aida“ poprvé uvedena v Evropě. V milánské La Scale jí řídil Franco Faccio, titulní roli zpívala Tereza Stolzová, vynikající byla i Amneris vídeňské altistky Marie Waldmannové. Po triumfálním přijetí se opera stala pevnou součástí všech významných evropských jevišť jako dílo, reprezentující vrchol hudebně dramatické tvorby romantismu. U nás zazněla poprvé německy

v pražském Stavovském divadle 11. prosince 1875, první české provedení *Aidy* (v překladu V . J . Novotného) pak bylo v Národním divadle 15. února 1884.²

² Z literatur:
JÄGER, Daniel. *Aida* Giuseppe Verdi. (divadelní program)
HOSTOMSKÁ, Anna. Průvodce operní tvorbou.

3. Aida - Osoby a obsah opery

Král egyptský – bas

Amneris, jeho dcera – mezzosoprán

Aida, etiopská otrokyně – soprán

Radames, egyptský vojevůdce – tenor

Ramfis, velekněz – bas

Amonasro, etiopský král – baryton

Kněžka – soprán

Posel - tenor

Opera *Aida* se odehrává ve starověku, v době dávných bojů dvou zneprátelených států, Egypta a Etiopie. Na pozadí těchto historických událostí se odvíjí drama střetu lásky s osobní ctí a státnickou povinností, drama lásky dvou žen k jednomu muži. Aida, dcera etiopského krále Amonasra, žije jako zajatkyně a otrokyně na egyptském královském dvoře. Mezi ní a velitelem egyptského vojska Radamesem vznikne milostný vztah, do Radamese je však zamilována i dcera egyptského krále, princezna Amneris.

1. jednání:

V sále egyptského krále v Memfidě se rozhoduje o vojevůdci, který povede vojsko proti Etiopanům, kteří opět napadli Egypt. Vybrán je Radames, muž toužící po vítězství, ale také po lásce Aidy. Ta však nyní se svojí láskou váhá, vždyť Radames jde válčit proti její vlasti, proti jejímu otci. Ve Vulkánově chrámu pak kněží a kněžky vzývají boha Ptaha, aby byl nápomocen egyptskému vojsku v jeho boji.

2. jednání:

Radames se svým vojskem slavně zvítězí a Amneris se chystá na jeho uvítání. Žárlí však na svoji otrokyni Aidu, neboť tuší, že ji Radames miluje. Aby odhalila celou pravdu, předstírá před Aidou, že Radames padl. Aida je z této zprávy zdrcena a přiznává se Amneris ke své lásce. Amneris poté odhalí Aidě svoji lest a přísahá jí pomstu. Ale to již zní vítězné fanfáry a lid zpívá oslavný hymnus, během kterého v průvodu vojáků a tanečnic přichází Radames.

Amneris mu nasazuje vítěznou korunu a král se zavazuje splnit mu každé jeho přání. Mezi předvedenými etiopskými zajatci Aida poznává svého otce Amonasra, jeho královskou totožnost však neprozradí. Společně prosí o propuštění zajatců, k prosbě se posléze připojí i Radames. Král prosbě vyhoví jen částečně, Aidu s jejím otcem si ponechává jako rukojmí a Radamesovi nabízí ruku své dcery Amneris.

3. jednání:

Zatímco Amneris se v Isidině chrámu modlí za Radamesovu lásku, Aida na břehu Nilu teskně vzpomíná na svou vlast. Sem za ní přichází Amonasro s žádostí, aby z Radamese vylákala informaci o pohybu egyptských vojsk. Během následující schůzky se Aida nejdříve snaží přimět Radamese ke společnému útěku z Egypta. Ten však má jiný plán, chce požádat krále o její ruku po dalším vítězném tažení. Aida, vědoma si síly Amneris i svého beznadějného postavení, se nakonec rozhodne pomoci svému lidu. Radames jí nechtěně vojenské tajemství prozradí, Amonasro vystupuje z úkrytu a odhaluje svoji totožnost, Amneris, vycházející právě z chrámu, označí Radamese za zrádce. Nešťastný vojevůdce si uvědomuje svoji chybu, nechává Amonasra i s dcerou uprchnout a sám se dobrovolně vydává do rukou kněží.

4. jednání:

I přes zradu by Amneris ráda Radamese zachránila před soudem a jistou smrtí. Žádá jen jeho věčné zapomenutí na otrokyni Aidu. To však Radames odmítá a je tak odsouzen k pohřbení zaživa. Amneris marně žádá kněží o smilování a uvrhne na ně kletbu. V hrobce, do které je uvržen, Radames nalézá Aidu, která zde na něho čeká, aby mohli zemřít smrtí společnou. A nad kamenem, který zakrývá jejich hrobku, prosí Amneris o věčný mír pro Radamesovu duši.³

³ Z literatur:
HOSTOMSKÁ, Anna. Průvodce operní tvorbou.
JÄGER, Daniel. Aida Giuseppe Verdi. (divadelní program)

4. Charakteristika role Amneris

Amneris má zcela dominantní pozici v klíčových okamžicích děje. Je vášnivá žena a hrdá královská dcera, zamilována do egyptského vojevůdce Radamese. Ten však její lásku, projevenou již při prvním společném výstupu v 1. jednání opery, neopětuje a v Amneris tak klíčí žárlivost a podezření vůči otrokyni Aidě. V úvodu 2. jednání proto svoji sokyni laskavě s předestíranou laskavostí oslovuje s cílem zjistit, jaký je skutečný vztah mezi Aidou a Radamesem. Po Aidině přiznání vzájemné lásky není schopna potlačit v sobě hrdou pýchu princezny z rodu faraonů, její původně hraný soucit se obrací ve skutečnou nenávist a zlobu. Žárlivost Amneris je o to silnější, že si uvědomuje svojí nadřazenost nad pouhou otrokyní, ale na druhé straně i pokoření a porážku, kterou jí její sokyně v lásce uštědřila.

Na počátku 3. jednání, kdy Amneris přichází do Isidina chrámu, ji však vidíme zase v jiném světle. Je to žena, přemožená nešťastnou láskou, žena milující a trpící zároveň, žena přicházející prosit bohyni o pomoc („k ní chci prosbu vznést, by Radames mi srdce věnoval své, tak jako mé již jemu náleží dávno“). V jedné jediné větě, v několika taktech, dokázal Verdi odhalit nový pohled na nitro princezny. Ostatně své nitro pak Amneris naplno otevírá v závěrečném jednání opery, během Radamesova soudu. Je zoufalá a propadá beznaději. Sice se zbavila sokyně, ale zároveň přichází o milovaného člověka, odsouzeného k smrti „v zájmu státu“. I jí, královskou dceru, tak nakonec rozdrtí nemilosrdná mocenská mašinerie starověkého Egypta.⁴

⁴ BACHTÍK, Josef. Giuseppe Verdi: život a dílo.

5. Porovnání dvou inscenací opery Aida

Stěžejní částí mé bakalářské práce je představení dvou nedávných inscenací opery Aida, ve kterých jsem měla možnost ztvárnit roli princezny Amneris. Ráda bych tyto inscenace stručně charakterizovala a především porovnala, zvláště pak z hlediska režijní práce s mojí rolí.

5.1. Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích

Dne 7. května 2015 proběhla premiéra opery *Aida* v Jihočeském divadle České Budějovice. Tato inscenace byla svěřena do rukou dosud pouze činoherního režiséra Michala Langa. Jeho cílem nebylo ztvárnit operu v klasických historických kulisách starého Egypta. Rozhodl se pro jednoduchou, téměř prázdnou scénu se zajímavými, k probíhajícímu ději citlivými projekcemi na pozadí jeviště. Na něm se pak odehrálo především antické drama o lásce. O lásce naplňované (Aida a Radames) i nenaplněné, vynucované jen mocenským postavením (Amneris), ale též o rozporu mezi láskou k člověku a láskou k vlasti. Drama režisér Lang chápal jako nadčasové. Proto ani doba, ve které se děj odehrával, nebyla scénou (Milan David) či kostýmy (Tomáš Kypta) blíže specifikována.

Velkou péči však režisér věnoval herecké práci, zvláště pak propracování psychologických vztahů mezi jednotlivými postavami, což se samozřejmě nejvíce týkalo milostného trojúhelníku Aida, Radames a Amneris. Tento základní motiv celého představení ostatně naznačil již během přede hry k opeře, kdy se všechny tři hlavní postavy opery na jevišti zjevily právě ve tvaru trojúhelníku. Dalším důležitým prvkem inscenace bylo zdůraznění paralel mezi mocenskými zájmy tehdejších i současných despotických vládců. Arogance moci je vystupňována zvláště v závěrečném dějství Langovy inscenace. Zástup kněží, Radamesových soudců v čele s veleknězem Ramfisem, bezohledně pošlapává a bortí náhrobky padlých vojáků a stejně tak hrubě a bez jakékoliv úcty odstrkává Amneris, která se zástupu marně staví do cesty.

Naprosto originálním režijním nápadem byla baletní postava Fatum (Osud), která prolínala celou operou a mimicky doprovázela jednotlivé dějové prvky, zvláště pak všudypřítomnou a nevyhnutelnou smrt. Takto se zjevovala v davu vojáků, kteří byli ve válce nebo při vypjatých osudových momentech tří hlavních protagonistů.

Po představitelích jednotlivých rolí požadoval režisér Michal Lang přirozený projev bez velkých operních gest. Základním prvkem herecké akce mu byl

především vnitřní prožitek a vystižení psychického rozpoložení ztvárňované postavy. Amneris pojal jako elegantní dámu na vysoké úrovni, kterou před davem nic nerozhodí a nedá navenek na sobě znát žádné emoce. Je to skutečná princezna, která má moc, ale je moudrá a má dobrého ducha. Neupřednostňuje války, utrpení, ale pouze touží po muži, kterého miluje a chce mít po svém boku. Ačkoliv ten její lásku neopětoval, snažila se ho přesto zachránit před smrtí. Její prosby však kněží nevyslyšeli a záchrana se nepovedla. Sama Amneris by však rozhodně nikdy nechtěla, aby Radames a Aida zemřeli. S jejich smrtí tak symbolicky v nástrahách neúprosného Osudu v podstatě končí i život Amneris.

5.2. Divadlo F . X . Šaldy v Liberci

Na podzim roku 2015 jsem se zúčastnila nastudování ještě jedné inscenace Verdiho *Aidy*, a to v Divadle F . X . Šaldy v Liberci. Premiéra se zde uskutečnila 18. prosince 2015. Režie této inscenace se ujal již zkušený operní i činoherní režisér Michael Tarant. Na rozdíl od českobudějovického experimentu jeho režie vycházela z tradičního pojetí opery *Aida*. Bohužel menší rozměry libereckého jeviště a samozřejmě i finanční možnosti oblastního divadla mu neumožňovaly naplno rozvinout velkolepou podívanou, kterou tato opera může nabídnout. Nicméně jak scénická výprava, tak především krásně navržené kostýmy (o obojí se postaral Milan David) vycházely z výtvarného stylu starověkého Egypta. Lesku davovým scénám dodalo použití nefalšovaných staroegyptských „aidovek“, na něž trubači hráli přímo na jevišti a také baletní složka v choreografii Jiřího Pokorného, která dostala v této inscenaci větší prostor, nežli tomu bylo v Českých Budějovicích.

Práce pana režiséra Taranta s herci nebyla po stránce vystižení psychického stavu postavy tak detailní jako u Michala Langa. Mnohé herecké akce však byly náročné spíše fyzicky. Například ve 2 . jednání je během úvodní koupele princezna Amneris otroky po jevišti přenášena a závěr opery pak zase stráví na úzké houpačce vysoko nad jevištěm.

V této inscenaci je Amneris pojata velice živočišně a vášnivě. Působí jako nebezpečná žena, se kterou není radno si zahrávat. Svým způsobem ji v libereckém divadle vnímám jako rozmazlenou princeznu, která má obrovskou moc a jakmile se jí něco nelíbí, umí to dát ostře najevo. Od začátku je velice podezíravá ohledně Radamesových citů k Aidě. V jakékoliv situaci, kdy se objeví Aida na scéně, je Amneris napnutá a hledá jakýkoliv náznak, aby odhalila pravý vztah Radamese a Aidy. Naprostá žárlivost a pomstychtivost propukne ve společném duetu Aidy a Amneris ve 2 . jednání, kdy se Amneris dozví pravdu ohledně pravých citů Aidy k Radamovi. Všechno vyvrcholí ve 4 . dějství, kdy si Amneris uvědomí, že zašla příliš daleko a není cesty zpět. Způsobila smrt muže, kterého milovala.

Během celé opery doprovází Amneris její přítelkyně, kterou je kněžka. Zpívá pouze v 2 . dějství (zpěv kněžky vychází z tureckého motivu, jenž byl G . Verdimu zaslán z Istanbulu), ale na scéně se objeví již od prvního vstupu Amneris, kdy společně podezírají Aidu. Role kněžky není přítomna ve 3 . dějství, kdy Amneris vchází s Ramfisem do chrámu, ani ve 4 . dějství během duetu Amneris a Radamese. Objeví se s Amneris až v úplném závěru opery, kdy společně přichází k hrobce prosit o věčný mír Radamovy duše.

6. Duet Aidy a Amneris z 2 . jednání – Rozbor

Duet Aidy a Amneris patří k jednomu z nejdůležitějších momentů v celé opeře. V této scéně je naznačeno, jakým směrem se děj bude vyvíjet. Rozhodla jsem se proto podrobněji rozebrat režijní provedení.

6.1. Duet v Jihočeském divadle

Začátkem 2. jednání Radames se svým vojskem zvítězil proti Etiopanům. Amneris, která již ví o velikém vítězství, s potěšením se svými společníci zpívá o lásce, kterou od Radamese očekává. Jakmile si uvědomí, že k nim přichází ze zadního jeviště Aida, využije situace a pošle své společnice pryč, aby s Aidou zůstala sama.

Chce konečně znát pravdu ohledně jejích citů. Řekne si pro sebe čelem do lidí „Il mistero fatal si squarci alfine!“ (Tajemství osudové, ať se konečně rozetne!), a přátelsky se otáčí k Aidě a vroucně jí vítá. V tomto momentě vnímám Amneris jako opravdu přátelskou bytost, která oslovuje Aidu s pochopením, že její rodná zem utrpěla porážku a nabízí jí život a zázemí u nich v Egyptě. Amneris si dokonce sedne na schody a vroucně pokyne Aidě se slovy „Ben ti compiangio..“ (Velmi s tebou cítím..), aby si k ní přisedla. V momentě, kdy řekne slovo láska, uvědomí si, že je Aida nervózní a nedívá se na ni, čímž podezření roste. Sedící Aida zpívá pro sebe směrem do lidí slova „Amore, gaudio, Toronto.“ (Láska, radost, trápení.) a méně klidná Amneris se slovy „Quel turbamento svelan l 'arcana febbre d 'amor.“ (To rozrušení odhalují tajnou horečku lásky.) napjatě stoupá a obchází si zezadu Aidu. Nyní jí začíná být jasné, že Aida opravdu něco skrývá. Opět k ní s úsměvem usedne, s myšlenkou, že vyzkouší naléhavější postup. Doléhá na ni, ať se jí svěří s tím, co jí tíží a trápí, a jakoby mimochodem sdělí, že také Egypt utrpěl v boji velké ztráty. Aida polekaně vstává a nevěří tomu, co jí princezna říká. Ale Amneris ví, že teď má Aidu zaháčkovanou. Stoupá a jde pomalu k ní a stále naléhá: „Sì, Radames da 'tuoi fu spento. E pianger puoi? Gli Dei t 'han vendicata!“ (Ano, Radames byl Tvými poražen. A ty pro něj pláčeš? Bohové tě pomstili!). Nešťastná Aida od Amneris utíká a v zoufalství pronese: „Per sempre io piangeró! Avversi sempre a me furo i Numi!“ (Navěky budu plakat! Nepřátelští vždy ke mně byli bohové!). Tato slova usvědčila Aidu, že je zamilovaná do Radamese.

V této scéně princezna Amneris, která doposud působila elegantně a moudře, poprvé ztrácí sebekontrolu. Je plná hněvu, protože vyšlo najevo, že její

podezření bylo oprávněné. Zezadu se blíží k vystrašené Aidě, která si je nyní vědoma, do jakých problémů se dostala. Amneris se poprvé přestane ovládat. Chytne jí násilně za bradu a otočí si jí směrem k sobě, aby jí ironicky sdělila „Io t'ingannava. Radames vive!“ (Oklamala jsem tě. Radames žije!). Aida je z této zprávy štěstím bez sebe, že dokonce princeznu radostně obejmě a to byla reakce, kterou Amneris nečeká. Vytrhne se z jejího objetí, plná vzteku jí obchází a očima upřenýma na ní jí vyhrožuje, že ho miluje také ona a jako dcera faraonů bude její sokyně. Tento moment je jeden z mých nejoblíbenějších, kde se interpret může naprosto nechat strhnout emocemi.

Dojde opět k momentu překvapení. Aida stojící na schodech chtěla ve vzteku oponovat Amneris a zareagovala ostře „Mia rivale, ebben! Anch'io son tal.“ (Moje rivalka, budiž! Já jsem také takovou..), avšak okamžitě si uvědomí, že to přehnala. Amneris se na ní šokovaně otočí, ale to už Aida klečí na kolenu a prosí o slitování a odpuštění. Nyní se tvář Amneris mění v chladnou panovnici a nadřazeně si na Aidě vylévá svoji zlost a hrdě hrozí, že s ní těžko může soupeřit.

Až na úplném konci duetu, kdy Aida pomalu vstává ze země se slovy „Numi pietá“ (Bohové smilování) a prosebně se mírně dotýká Amneris, aby se nad ní slitovala, v ten moment se v Amneris pohne svědomí a uvědomí si, že Aidu přes všechny spory má nakonec stále ráda. Byl to nečekaný zlom, ve kterém bylo i mne samotné skutečně do pláče. Nakonec se obě ženy střetnou očima a Amneris pyšně odejde ze scény.

6.2. Duet v libereckém divadle

V Divadle F. X. Šaldy scéna ve 2. jednání před duetem Aidy a Amneris probíhá jako přípravná koupel na slavnost velkolepého návratu vojska a Radamese z války. Amneris doprovází její přítelkyně Kněžka a další společnice. Mužský balet jí pomáhá do slavnostního oděvu a v závěru zvedá a přenáší na vyvýšený podstavec.

Amneris uvidí z portálu přicházet Aidu a stejně jako v Jihočeském divadle, i zde pošle svoje společnice pryč. Zůstává pouze Kněžka, se kterou budou Aidu v této scéně vyslýchat a kroužit kolem ní.

„Tajemství osudové, ať se konečně rozetne!“ sdělí šibalsky Amneris Kněžce a s předstíraným milým úsměvem Amneris Aidu vítá a ukazuje jí, aby usedla na jeden z trůnů. Aida přátelskému gestu uvěří a sedne si, ovšem je opatrná a plná nervozity z tak neočekávaného příjemného přijetí. Postava Amneris z této inscenace má naprosto určené cíle. Předstírá přátelství, dává jí se slovy „Tutto da me tu avrai.“ (Vše ode mne Ty budeš mít.) náhrdelník, naoko soucítí s jejími strastmi a jako had vyčkává na správnou příležitost, kdy udeřit. Ačkoliv chce Aida v jednom momentě odejít pryč, Kněžka jí zatarasí cestu. A tudíž výslech pokračuje „Ebben, qual nuovo fremito t' assal gentil Aida?“ (Nuže, jaké další trápení tě sužují milá Aido?). Prostor se postupně kolem Aidy zmenšuje. Amneris i Kněžka krouží stále blízko ní a udržují mezi sebou občasný oční kontakt, kterým si naznačují, že je Aida stále více nervózní.

Jakmile Aida projeví svůj smutek za mrtvého Radamese, je vše Amneris jasné. Naposled s nepravou přátelskou tváří si obrátí Aidu k sobě a s úsměvem řekne, že jí oklamala a Radames žije. Aida se vytrhne z jejího sevření a směrem do obecenstva šťastně děkuje bohům. I v tomto provedení je to jeden z vrcholných okamžiků, ovšem mnohem drsnější než v Českých Budějovicích. Amneris se slovy „E ancor mentir tu spera?“ (A ještě lhát ty doufáš?) se vrhá na Aidu. Otočí jí k sobě a rukama jakoby sekne ke krku, čímž Aida bolestně padne k zemi. Amneris ji nyní absolutně ignoruje, až do chvíle, kdy Aida pokorně prosebně přistoupí, sundá si z krku náhrdelník a omluvně ho Amneris vloží do dlaně. Ovšem hrdou pomstychtivou princeznu už nic nedojímá „Trema vil

schiaava! Spezza il tuo core!" (Třes se bídna otrokyně! Zlomí ti srdce!). S odporem zahazuje náhrdelník a mísí se v ní pocity obrovského hněvu a žárlivosti. Na Aidu chrlí ta nejhorší slova, aby jí ublížila. V úplném závěru duetu, kdy obě představitelky stojí na forbíně vedle sebe, Amneris dozpívá poslední větu „E apprenderai se lottar tu puoi con me!" (Naučíš se, jestli bojovat ty se mnou můžeš!) a hrdě se otočí a ostře odchází středem jeviště. Aida zůstane osamocena a poté vystrašeně uteče.

7. Posouzení interpretace Amneris třemi současnými představitelkami

- 1 . Co pro Vás role Amneris znamená?
- 2 . Ovlivnila tato role nějakým způsobem vaši uměleckou kariéru?
- 3 . Máte v této roli místo, na které se vyloženě těšíte a užíváte si ho?
- 4 . Která pasáž Vám připadá pro ztvárnění/vyjádření nejobtížnější?
- 5 . Jaká scéna je pro Vás jako Amneris dějově klíčová?

Veronika Hajnová:

1 . Amneris mne provází prakticky celým kariéerním životem. Byla to moje první role na pražském jevišti a vstoupila jsem s ní do tzv. dramatického oboru, který je od té doby těžištěm mé práce. Pro absolventku akademie (v mém případě VŠMU) to není zrovna ideální začátek kariéry, ale pokud se nenechá strhnout k tomu, aby byla dramatičtější, než jí dovoluje věk a svůj hlas vede s rozumem (a technicky), dá se to zvládnout dobře. Taková je alespoň moje vlastní zkušenost. Tuto roli jsem zpívala i na dalších jevištích u nás i v zahraničí, po boku opravdových hvězd a hlavně s několika výjimečnými dirigenty. Oni mojí Amneris zvedli vždy o kousek výše.

2 . Odpověď na tuto otázku jsem naznačila již výše. Role Amneris ovlivnila a ovlivňuje moji kariéru zcela jednoznačně. S každou novou rolí a pěveckou zkušeností se posunuje i Amneris, získávám nadhled a vnitřní klid. Svou váhu pro kariéru má i to, že role jako je Amneris, nemá v repertoáru každá pěvkyně. Přece jen vyžaduje nejen hlasové a technické schopnosti, ale právě onu zkušenost.

3 . Takových míst je v této opeře několik. Těším se třeba na duet s Aidou. Amneris je zmítaná žárlivostí a nenávisí, ale snaží se co nejdéle udržet jakousi vznešenou úroveň. I když s ironickým úsměvem. Nakonec vybuchne a Aidě vyhrožuje z pozice své moci, sama je však pokořena neopětovanou láskou k Radamesovi. Celá vznešenost padne, když nakonec prosí ve 4 . dějství Radamese, aby se vzdal Aidy. Když ji opět odmítne, zhroučí se pod tíhou své viny, když si uvědomí, co zaslepena žárlivostí způsobila. A vzápětí se sníží před

kněžími, aby prosila za Radamese, ať už ji miluje nebo ne. Nemáme my mezzosopranistky štěstí, že naše role jsou takto úžasné?

4 . Amneris jsem poprvé zpívala v roce 2004. Tehdy pro mne byla opravdu hodně náročná a než jsem se naučila si dobře rozložit síly, byla v ní místa, která mne stresovala. Od té doby je nepřetržitě součástí mého aktivního repertoáru. Nejenže ji ovlivnili Ti, kteří se mnou pracovali ať už na roli a mém vývoji anebo Ti, s nimiž jsem kdy stála na jevišti. Ale za tu dobu jsem nabrala vlastních pěveckých a také životních zkušeností. A tak Amneris dávno nevnímám jako závodník, který překonává více, či méně těžké překážky, ale vyvíjí se se mnou. Na každé představení se těším s očekáváním, co mi přinese nového a co nového se mně podaří vložit do něj. Mohu naprosto upřímně říci, že se na Aidu, potažmo Amneris vždy doslova těším. Tedy, pokud jsem zdravá.

5 . Na tuto otázku jsem už vlastně odpověděla, byť v jiné souvislosti. Amneris je postava, která prochází velmi intenzivním vývojem. Na začátku vznešená a sebevědomá dcera faraona, která si nepřipouští neúspěch v čemkoli. Ani v lásce. Vždyť je přece krásná, mocná a bohatá. Jenže to není vše. Tak jako v životě. A tak s ní nejdříve zmítá žárlivost a pokoření, to se změní v nenávist a zcela pohlcena těmito emocemi způsobí zhoubu tomu, kterého tak miluje. Když si to uvědomí, je pozdě. Mašinérie soudu a odsouzení už běží, bez ohledu na její prosby a společenské postavení. Nakonec zůstává na jevišti žena, nešťastná a zhroucená.

Těžko najít to jediné klíčové místo. Všechny hudební fráze i dramatické akce spolu úzce souvisí a vyvíjejí se až do konce. Aida je jedna z oper, kde není zbytečná nota nebo slovo. Pro mne má tedy význam každé místo a neumím vytýčit jedno nejdůležitější.⁵

⁵ Čerpáno z interview s Veronikou Hajnovou, sólistka Národního divadla Praha, v Praze 20. 3 . 2017

Jolana Fogašová:

1 . Amneris je překrásná, náročná role, jak pěvecky tak herecky, plná i vnitřního dramatismu.

2 . Ano, v tom jakou má technicky a rozsahově náročnou vysokou polohu, mne utvrdila, že jsem se z takzvaného „Zwischenfachu“ posunula do dramatického sopránu. Jako mezzosoprán jsem ji zpívala mnohokrát a velmi ráda. Pouze dvě role z mého mezzosopránového období - Carmen a Amneris jsem si ponechala do dnes v mém repertoáru. Aida je pro mne příliš lyrická, Amneris je originál psaná pro dramatický soprán, za předpokladu, že disponuje znělým spodním i středním registrem. Pokud ne, pak je lepší volbou vysoký mezzosoprán. Neuznávám ale, když interpretka terckuje vysoké pasáže v ansámblech a v legátech neprozpívává vysoké polohy, tak jak jsou psané, samozřejmě bez častých a rušivých nádechů.

Vzhledem k tomu, že jsem začínala jako mezzosoprán, je i dnes Amneris pro mne aktuální rolí. V létě ji budu ztvárňovat v Regesburgu.

3 . Velký duet s Radamesem, 4 . jednání.

4 . Scéna Soudu, 4 . Jednání. Amneris se v závěru scény dokonce poníží a pokoří, ale je to proto, že chápe jak je Radames skutečně charakterní člověk. Pro lásku se nechá za živa zazdít. Proto Amneris proklíná samotný soud.

5 . Recitativ před duetem s Radamesem, 4 . jednání. Tady Amneris přiznává sama před sebou skutečnou pravdu, pak následují dva neúspěšné pokusy o Radamesovu záchranu. O tom, že si Amneris vše opravdu uvědomila a pochopila, svědčí v závěru její „pace, pace“.⁶

⁶ Čerpáno z interview s Jolanou Fogašovou, sólistka Národního divadla Praha, v Praze 27. 3 . 2017

Eva Urbanová:

1 . Role mne musí oslovit. Mám ráda charismatické pořádné ženské. Za mlada jsem zkoušela nastudovat Aidu, tuto romantickou bytost, ale nakonec mě charakterem uchvátila role Amneris. Jsem nejšťastnější, když na jevišti můžu narušit a zacloumat vztahy.

2 . Byl to splněný sen. Dramatický soprán se pustil do mezzosopránové role.

3 . 4 . jednání Soud. Na to se moc těším. Převážně místo „Voi la terra ed i Numi oltraggiate.“ (Vy zemi a bohy urážíte.) si moc užívám a pokaždé požaduji od panů dirigentů pomalá tempa. Naposledy jsem to dělala s panem dirigentem Enricem Dovico a byl překvapen, že v tomto místě skoro vůbec nepotřebuji nádech a беру na jeden nádech velice dlouhé fráze.

4 . Zpívá se mi dobře celá role. Možná, když zapřemýšlím, asi nejméně mam ráda první výstup Amneris, kde je také tercet s Radamesem a Aidou. Na začátku je pěvecká pozice ve střední poloze a jako soprán si musím dávat větší pozor.

5 . Určitě bych řekla, že to je 4 . jednání, kdy Amneris odhalí svůj pravý charakter. Není to zlá pomstychtivá osoba, ale žena, která hluboce miluje muže a je ochotna pro něj bojovat a udělat cokoliv. Odkryje svůj opravdový cit a lásku a divák může pochopit, že je jiná než se na první pohled může zdát.⁷

⁷ Čerpáno z interview s Evou Urbanovou, sólistka Národního divadla Praha, v Praze 24. 3 . 2017

Závěr

Závěrem mé bakalářské práce bych především ráda konstatovala, že obě porovnávané inscenace byly podle mého názoru velice zdařilé. Kdo má rád operu *Aida* v tradičním staroegyptském pojetí, tak toho liberecká inscenace režiséra Michaela Taranta rozhodně nezklamala. V Českých Budějovicích zase režisér Michal Lang dokázal, že tato opera se dá kvalitně inscenovat i jinak, než bývá zvykem. Je celkem pochopitelné, že jeho experiment vyvolal některé negativní reakce u konzervativnějšího publika, projevené na internetových stránkách Jihočeského divadla. Odborná kritika však byla na straně pana režiséra a dokázala ocenit nový pohled na toto známé a často uváděné dílo.

K první inscenaci *Aidy* v Jihočeském divadle jsem přistupovala s obrovskou pokorou a zároveň se strachem, zda takovouto obsáhlou roli utáhnu po všech stránkách. Ale práce s panem režisérem M. Langem a panem dirigentem M. de Rose mi velmi vyhovovala a postupně jsem si začala více věřit. Velikou odměnou za odvedenou práci byly krásné a pozitivní ohlasy, jak ze strany diváků, ale i kritiků. V libereckém divadle jsem byla vnitřně již klidnější, ale přesto jsem si naprosto dávala veliký pozor, abych zpívala technicky dobře a šetřila si hlas.

Dodnes se potýkám s kritikou, že jsem na dramatickou roli Amneris mladá. Respektuji názory zkušenějších a starších kolegů, ovšem moje pocity při zpívání této role mi nenaznačují nic, čeho bych se měla obávat. Naopak mám dojem, že mému hlasu verdiovský repertoár vyhovuje a sedí. Princeznu Amneris si moc užívám, stále hledám nové herecké způsoby provedení a pěvecky se snažím zdokonalovat. Ve všech směrech. V textu, legátu, posazení hlasu a v nadhledu.

Nicméně celou tuto zkušenost, nastudování role Amneris v jednom roce hned ve dvou inscenacích, vnímám jako veliké štěstí a obrovský přínos pro moji krátkou kariéru.

Zároveň bych chtěla moc poděkovat Veronice Hajnové, Jolaně Fogašové a Evě Urbanové, třem vynikajícím představitelkám princezny Amneris, za ochotu

podílet se na mé práci a přispět tak svým názorem k pohledu na interpretaci této krásné role.

Použitá literatura

BACHTÍK, Josef. Giuseppe Verdi: život a dílo. 1 . vyd. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. 402 s .

HOSTOMSKÁ, Anna. Průvodce operní tvorbou. 8 . vyd. Praha: Svoboda-Libertas, 1993. 682 s . ISBN 80-205-0344-7 .

JÄGER, Daniel. Aida Giuseppe Verdi. 1 . vyd. Praha: Národní divadlo v Praze, 162 s . ISBN 80-7258-209-7

Obsazení: Aida – Jihočeské divadlo⁸

Král egyptský - František Brantalík, Miloš Horák

Amneris - Šárka Hrbáčková, Alžběta Vomáčková

Aida - Jana Šrejma Kačírková, Gabriela Kopperová

Radames – Paolo Lardizzone, WieLong Tao

Ramfis – Miloš Horák, Roman Vocel

Amonasro – Alexandr Beň, Pavel Klečka

Kněžka – Iva Hošpesová, Vladimíra Malá

Posel – Josef Falta, Aleš Voráček

Hudební nastudování a dirigent – Mario de Rose

Režie – Michal Lang

Scéna – Milan David

Kostýmy – Tomáš Kypta

Sbormistr – Martin Veselý

Choreografie – Béla Kéri Nagy

⁸ Program Jihočeského divadla: Aida Giuseppe Verdi, 2014-2015

Obsazení: Aida – Divadlo F . X . Šaldy v Liberci⁹

Král egyptský – Jaroslav Patočka, Roman Vocel

Amneris - Alžběta Vomáčková, Petra Vondrová

Aida – Lívía Obručník Vénos, Miroslava Časarová

Radames – Rafael Alvarez, Tomáš Černý

Ramfis – Jiří Příbyl, Pavel Vančura

Amonasro – Martin Bárta, Anatolij Orel

Kněžka – Soňa Godarská, Věra Poláchová

Posel – Dušan Růžička, Jakub Turek

Hudební nastudování a dirigent – Martin Doubravský

Režie – Michael Tarant

Scéna a kostýmy – Milan David

Sbormistr – Tvrdko Karlovič

Choreografie – Jiří Pokorný

⁹ Program Divadla F. X. Šaldy: Giuseppe Verdi Aida 2015

Příloha č . 2 ¹⁰

Příloha č . 3 ¹¹

¹⁰ Osobní archiv Alžběty Vomáčkové (foto: Michal Siroň)

¹¹ Osobní archiv Alžběty Vomáčkové (foto: Michal Siroň)

Příloha č . 4 ¹²

Příloha č . 5 ¹³

¹² Osobní archiv Alžběty Vomáčkové (foto: Michal Siroň)

¹³ Osobní archiv Alžběty Vomáčkové (foto: Michal Siroň)

Příloha č . 7 ¹⁵

¹⁴ Osobní archiv Alžběty Vomáčkové (foto: Petr Našic)

¹⁵ Osobní archiv Alžběty Vomáčkové (foto: Petr Našic)

¹⁶ Osobní archiv Alžběty Vomáčkové (foto: Petr Našic)